

ОСНОВИ (ПРИНЦИПИ) ЕКОНОМИЈЕ 17.07.2025.

ШИФРА	БРОЈ ПОЕНА

1. Од којих речи води порекло израз *економија*?

Израз економија води порекло од грчких речи *oikos* – кућа и *nomos* – правило, закон.

2. Дефиниши и наведи факторе производње.

Фактори производње су рад, земља и капитал. То су инпути који су неопходни да би се произвела добра и услуге.

3. Микроекономија проучава:

- а) појаве на нивоу економије као целине
 - б) **како домаћинства и предузећа доносе одлуке и како међусобно делују на појединим тржиштима**
 - в) међународну размену
- (заокружи тачан одговор)

4. Тражња је еластична:

- а) када се тражња не мења са променом цене
 - б) ако је процентуална промена тражене количине мања од процентуалне промене цене (тада је коефицијент ценовне еластичности мањи од 1)
 - в) **ако је процентуална промена тражене количине већа од процентуалне промене цене (тада је коефицијент ценовне еластичности већи од 1)**
- (заокружи тачан одговор)

5. Фиксни трошкови су:

- а) опортунитетни трошкови инпута који предузећу не намећу новчани издатак
 - б) **трошкови који се не мењају са променом количине аутпута**
 - в) трошкови који се мењају са променом количине аутпута
- (заокружи тачан одговор)

6. Шта показује маргинални приход?

Маргинални приход показује за колико ће се променити укупан приход предузећа када прода још једну додатну јединицу производа.

7. Монополистичка конкуренција је:

- а) **тржишна структура у којој на тржишту постоји много предузећа која продају сличне, али не и идентичне производе**
 - б) тржишна структура у којој једним тржиштем или граном доминира свега неколико предузећа (на пример, три или четири предузећа представљају више од половине понуде на неком тржишту), која продају идентичне или сличне производе
 - в) тржишна структура где постоји веома велики број купаца и продаваца; предузећа продају потпуно идентичне производе; предузећа могу слободно да уђу на тржиште или да изађу из њега
- (заокружи тачан одговор)

8. Бруто домаћи производ представља:
- а) новчани израз новостворене вредности произведене у једној земљи у току једне године
 - б) пренету вредност утрошених средстава за производњу
 - в) **збир вредности свих финалних производа произведених у једној земљи током једне године**

(заокружи тачан одговор)

9. Обвезнице су:
- а) **дужничке хартије од вредности којима се издавалац обавезује да ће доносиоцу одређеног дана исплатити с каматом износ наведен на обвезници**
 - б) власничке хартије од вредности које свом власнику обезбеђују одређена права у акционарском друштву, као што су право управљања или наплата дивиденде
 - в) доходак од власништва над акцијом који се исплаћује из оствареног профита предузећа

(заокружи тачан одговор)

10. Наведите функције новца?

Функције новца су: новац као мера вредности и мерило цене; новац као прометно средство; новац као платежно средство; новац као благо и светски новац.

11. Инфлација се дефинише као:
- а) смањење општег нивоа цена
 - б) **порастан општег нивоа цена**
 - в) пораст незапослености

(заокружи тачан одговор)

12. Фрикциона незапосленост јавља се:
- а) **када појединци напуштају једно радно место и прелазе на друго, тако да су само краткорочно незапослени**
 - б) у условима структурне неусклађености понуде и тражње за радном снагом и регионалне неусклађености понуде и тражње за радном снагом
 - в) када су запослени радници за чијим радом објективно не постоји потреба (чест случај у државним предузећима)

(заокружи тачан одговор)

13. Који су најважнији учесници на тржишту рада?

Три најважнија учесника на тржишту рада су: синдикати, удружења (уније) послодаваца и држава.

14. Који режими девизног курса постоје?

Сви режими девизног курса могу се сврстати у следеће три категорије: фиксни девизни курсеви, флексибилни девизни курсеви и прелазни режими девизних курсева.

15. Која од наведених међународних организација регулише међународну трговину?

- а) Међународни монетарни фонд
- б) Светска банка
- в) **Светска трговинска организација**

(заокружи тачан одговор)